

Matka mimo manželstva narodeného dieťaťa, ktorá hneď po porode navedie druhú osobu, aby usmrtila jej novorodené dieťa, a táto čin prevedie, je návodkyňou k zločinu usmrtenia dieťaťa podľa §§ 69, čís. 1. 284 trz. a jej čin nelze podriaďiť pod ust. § 279 trz. (Zm III 363/34, z 10. apríla 1935.)

K § 70 trz.:

Ten, kto je pachateľom v smysle § 70 trz., nemôže sa súčasne previniť ako účastník v tomže trestnom čine podľa § 69 trz. Srv.: Pr. Obz. 1926, str. 45. (Zm IV 1/35, z 23. apríla 1935.)

K § 71 trz.:

Ustanovenie § 71 trz. stanoví len toľko, že páchatelovi a návodcovi má byť vymeraný trest podľa tejže trestnej sadzby; o výške trestu treba pri každom obžalovanom uvažovať zvlášte podľa predpisov o vymeraní trestu (§§ 89 a nasl. trz.). — (Zm IV 659/34 z 14. marca 1935.)

K § 79 trz.:

Užil-li obžalovaný ku svojej obrane pri priamom útoku rovnakým spôsobom rovnakej zbrane, akej proti nemu použil útočník (poškodený), jednal v oprávnenej obrane, akú má na mysli § 79 trz. (Zm IV 45/35, zo 16. marca 1935.)

K § 81 trz.:

Ide o právny (nie skutkový) omyl, ktorý neomlúva trestný čin, mali obžalovaný za to, že kniha je nezávadná, pretože štátne zastupiteľstvo, ktorému ju predložil k cenzúre, nemalo proti jej vydaniu námietok. (Zm III 629/34, z 28. marca 1935.)

Rozhodnutí Nejv. Spr. soudu.

Zákon č. 455/1919 o zrušení celibátu učitelek neplatí na Podkarpatské Rusi. Nss se tu odvolal na důvody svého nálezu Boh A 4255/1924, jímž bylo vysloveno, že zákon č. 455/1919 neplatí na Slovensku, ježto právní poměry učitelek na Slovensku jsou stejné jako právní poměry učitelek na Podkarpatské Rusi. (Nález ze 4. XI. 1935, č. 14.601/34.)

Pastevní statut obce Spišské Belé nepozbyl platnosti tím, že Spišská Belá byla podle nař. č. 275/1922 přetvořena s města se zřízeným magistrátem na velkou obec. — Nss se odvolává na důvody svého nálezu Boh A 11559/1934, jímž byla též zásada vyslovena pro stavební statuty bývalých měst s regulovaným magistrátem. (Nález z 9. XI. 1935, č. 17.181/35.)

Proti vydržovatelem konfesionálních škol lze uplatňovat cestou administrativnou nie len služobné pôžitky učiteľov, ktoré boly im vydržovateľom školy vokatorom, resp. dôchodkovou zápisnicou zabezpečené, ale i správcovský prídavok podľa zákona č. 104/1926. — Podľa § 1 zák. čl. XXVII: 1907 sú učitelia cirkevných škôl vydržovaných cirkvou podľa § 11 zák. čl. XXXVIII: 1868 verejnými úradníkmi a ich zákonom stanovené platy sú zaistené administratívne. Príslušnosť správnych úradov v platových veciach učiteľov cirkevných škôl plynie z ustanovenia § 30 zák. čl. XVI: 1913, ktoré bolo pozdejšie zákonodárstvom zmenené len potiaľ, že miesto kompetencie administratívneho výboru nastúpila kompetencia okresného úradu a miesto kompetencie ministerstva kultu a vyučovania kompetencia zemského úradu (arg. § 6 zák. č. 126/1920 Sb., §§ 4 a 5 a čl. 8 zák. č. 125/1927 Sb. a § 2 vlád. nariadenia č. 96/1928 Sb.). Zákon čís. 104/1926 Sb. o úprave platových a služobných pomerov učiteľstva obecných a občianskych škôl poskytol učiteľom určité nadlepenie platové oproti pôžitkom dosádnym. V § 1. odst. 1. tohoto zákona sa stanoví, že zákon ten platí pre učiteľov štátnych obecných a občianskych škôl, ďalej pre učiteľov verejných obecných a občianskych škôl uvedených

v 2. odst. čl. XIV. zák. č. 251/1922 Sb., ako i pre učiteľov cvičných škôl pričlenených k štátnym učiteľským ústavom. Podľa odst. 2. tohoto § obdoba úprava platových a služobných pomerov učiteľstva ostatných verejných škôl obecných a občianskych (ku ktorým zrejme náležia i cirkevné ľudové školy na Slovensku) prevedie sa zvláštnym zákonom; »až do tej doby platia pre toto učiteľstvo platové ustanovenia tohoto zákona a dosavadné služobné predpisy«. Podľa § 1. odst. 1. a 2. zákona č. 104/1926 Sb. majú tedy učitelia cirkevných škôl ľudových na Slovensku odo dňa účinnosti zák. č. 104/1926 Sb., t. j. od 1. januára 1926, nárok na požitky podľa platových ustanovení tohoto zákona. Poskytuje tedy zákon č. 104/1926 Sb. učiteľom verejných ľudových škôl cirkevných nároky na určité nadlepenia platové oproti platom dosavadným, medzi ktoré nadlepenia platové, poskytnuté týmto zákonom, dlžné je pripočítať i správcovský prídavok v smysle § 15 cit. zákona a nároky na tieto platové nadlepenia a na správcovský prídavok sú toho charakteru, ako nároky plynúce z predošlých zákonov, t. j. charakteru verejnoprávneho, o ktorých prísluší rozhodovať úradom správnym. (Nález z 9. XI. 1935, 19.315/35.)

Rozhodnutí o tom, že majitelia pozemků jsou povinni trpěti zřízení ochranné hráze bez nároku na odškodnění, náleží podle zák. čl. XXIII : 1885 s konečnou platností správním úřadům. — Podle § 26 odst. 1. zák. čl. XVIII : 1913 je vodoprávní úřad, jenž vodní zařízení povoluje, v každém případě, když někomu buďto ve smyslu zák. čl. XXIII : 1885 nebo ve smyslu tohoto zákona patří odškodnění, stanoviti, nedošlo-li mezi stranami k dohodě, zároveň obnos odškodného, uchazeč nebo kdo se domáhá odškodnění, anebo pozemnoknižní interestent může pak podle odst. 2 cit. paragrafu v 15ti dení lhůtě po tom, co rozhodnutí správního úřadu nabylo právní moci, žádati za soudní stanovení odškodného, ve kterémžto případě pak úřad správní zašle spis příslušné soudní stolici, aby šetříc přiměřeně řízení stanoveného ve vyvlastňovacím zákoně ohledně odškodnění stanovila odškodné. V těchto případech je tedy výrok úřadu správního toliko výrokem provisorním, konečné rozhodnutí přísluší soudu, a je pak vzhledem k § 3 lit. a) zák. o s. s. a k § 105. úst. listiny stížnost k nejvyššímu správnímu soudu nepřipustná. Z ustanovení odstavce 1., podle něhož jest obnos odškodného stanovití administrativní vrchností tehdy, když někomu ve smyslu vodního zákona nebo ve smyslu tohoto zákona odškodné patří, plyne, že odst. druhý, který je jen pokračováním myšlenky v odstavci prvním vyslovené, má na mysli jen určení obnosu odškodného soudem a že se netýká předpokladů nároku na odškodnění vůbec, takže o otázce, zda zásadně nárok na odškodné jest dán či nikoli, nemohou řádné soudy rozhodovati. V tomto směru je tedy rozhodnutí úřadů správních rozhodnutím konečným. Ze tomu tak je, tomu svědčí úvaha, že vodní zákon z r. 1885 i v jiných případech připouští výkon určitých práv bez odškodnění (§§ 30., 65. a 66.), ačkoli jde v některých z případů těch o opatření rázu čistě policejního, o kterých nesporně přísluší rozhodovati úřadům správním, a není žádného legislativního důvodu, proč by rozhodování o téže otázce mělo býti svěřeno i řádným soudům. Konečně pro názor ten svědčí i odkaz § 26. odst. 2. zák. čl. XVIII : 1913 na řízení podle zákona a vyvlastňovacího, ježto zák. čl. XLI : 1881 o vyvlastnění prikazuje do kompetence soudů jenom třetí stadium řízení vyvlastňovacího, t. j. určení náhrady za vyvlastnění, kdežto ostatní dvě stadia vyvlastňovacího (propůjčení vyvlastňovacího práva a stanovení předmětu a rozsahu vyvlastnění) ponechává úřadům správním. Je tedy nřikánek rozhodnutí rozhodnutím konečným, proti němuž je stížnost k nejvyššímu správnímu soudu přípustná. (Nález z 13. XI. 1935, č. 18.421/35.)

Pojem říčního koryta ve smyslu zák. čl. XXIII : 1885 nelze omeziti na onu část terainu, kterou zaujímají nejnižší vodní stavby řeky. Zákon vodní nikde výslovně nevynezuje pojem řečiště nebo říčního koryta, rozeznává však v četných svých předpisech jednak koryto (na př. §§ 4, 6, 9, 26, 40, 41, 45, 53, 65, 142 a j.), jednak břehy (na př. §§ 4, 6, 40, 41, 45,

53, 65, 68, 70, 142) a konečně zátopové (inundační území na př. §§ 47, 70, 71, 81, 104, 107 a násl. 115). Na některých místech staví vodní zákon pojmy tyto vedle sebe (§§ 4, 6, 40, 41, 45, 53, 65, 68, 70) a mluvě o zátopách (na př. §§ 68, 70, 81, 82 a j.) má na mysli inundaci, takže územím zátopovým dlužno rozuměti území inundační. Z té okolnosti, že vodní zákon rozeznává mezi korytem řeky (řečištěm), břehem a územím inundačním, plyne, že řečiště nemůže býti územím inundačním a naopak, a že hranici mezi oběma je břeh, takže řečištěm dlužno rozuměti onu část prohloubeniny v zemském terainu, kterou jako zratelnou stopu odtoku říčních vod si říční tok vyhloubil, a která je ohraničena břehy. Všechny vody říční, které břehy mohou pojmuti, jsou tedy vodami tekoucími v řečišti, kdežto zátopou nebo inundací jest rozuměti ony vody, které již z břehů říčních vystoupily. Jestliže tedy voda v řece střídavě klesne a jestliže tok soustředí se jen na nejhlubší část řečiště, neztrácí tím ostatní část řečiště mezi břehy povahu řečiště a nestává se tak pozemkem pobřežním. Poobný názor zastával i judikát bývalé soudní tabule v Bratislavě ze dne 18. května 1903, čís. 44., jehož se ostatně dovoloávají i stěžovatelé. V judikátu tom dovozuje se z povahy věci, že okraj břehu koryta nemůže býti čára, měnící se dle dočasné (každčasné) hladiny den ze dne, a to tím méně, ježto v tomto případě by se i 3 m široké pásmo (o němž jedná nařízení bývalého uherského ministerstva vnitra č. 45.689/85), musilo den za dne měniti..., a tak tato definice by odporovala účelu a duchu cit. zákonné normy. Judikát ten považuje jen tu čáru charakter stálosti mající za okraj břehu koryta některé řeky nebo potoka, která nehledíc k tomu, jaká je toho kterého času hladina, sousedí s plochou, kterou zaujímá koryto, ji obrubuje; korytem některé řeky však není prostor zaplavený z času na čas měnlivou hladinou, nýbrž ten prostor, který zaplaví obyčejná záplava řeky nebo potoka. Z celého obsahu tohoto judikátu je tedy zřejmo, že řečištěm se rozuměla ona část říčního toku, která je ohraničena břehy, a že je nerozhodno, jestliže skutečná hladina vodní v tomto prostoru se den ze dne mění. Nelze tedy pojem koryta říčního omeziti na onu část terainu, kterou zaujímají nejnižší vodní stavy. (Nález z 13. XI. 1935, č. 18.421/35.)

V řízení podle § 41 lit. c) zák. čl. I:1890 není možno s úspěchem uplatňovati, že povinnost příspěvky na vicinální silnice platiti zanikla jich opětovným neplacením. — Změny aktu, jímž byla příspěvková povinnost a její výše určena, lze se dovolávati jediné v řízení podle § 36 zák. čl. I:1890. Akt ten však nezaniká tím, že povinnost příspěvková fakticky nebyla plněna. (Nález z 15. XI. 1935, č. 19.568/35.)

Úrad rozhodující o odnětí doplňku příjmu duchovnímu podle § 7 zák. čl. XIV:1898 je povolán právně posouditi čin, pro který byl duchovní rozsudkem trestního soudu, nebo cestou disciplinární odsouzen. — Podle ustanovení § 7 odst. 1 lit. b) zák. čl. XIV:1898 ve znění § 4 zák. čl. XIII:1909 ztrácí na dobu v předpisu tom určenou doplněk příjmů ten duchovní, který se provinil těžkým mravním přečinem, přičím se jeho postavení, nebo který projevuje chování státu nepřátelské a proto byl rozsudkem trestního soudu nebo cestou disciplinární odsouzen. V tomto předpise je tedy stanovena právní kvalifikace činů, které působí ztrátu nároku na doplněk příjmů duchovního, musí tedy ten úřad, který předpis ten na konkrétní případ aplikuje — když není výslovného předpisu jinakého — sám provésti subsumpci skutkové podstaty, zjištěné v trestním nebo disciplinárním rozsudku, na kterou je ovšem vázán, pod zákonné pojmy »těžký mravní přečin, přičící se postavení duchovního« nebo »projev chování státu nepřátelského«. Správnosti tohoto názoru nasvědčuje úvaha, že trestní nebo disciplinární soud provádějí právní kvalifikaci skutkové podstaty s hlediska předpisů jiných (trestních nebo služebních), nikoli s hlediska ustanovení § 7 cit. zák. článku, takže z trestního nebo disciplinárního rozsudku nebude event. vůbec patrné, zdali trestní (disciplinární) soud uznal skutek, pro nějž byl duchovní odsouzen, za těžký mravní přečin, přičící se postavení duchovního, nebo za projev chování státu nepřátelského. (Nález ze 16. XI. 1935, č. 19.414/35.)

Ve věci volby obecního zaměstnance na Slovensku není instanční rozhodnutí okresního úřadu rozhodnutím konečným, nýbrž je proti němu přípustné odvolání k zemskému úřadu. — Důvody jsou stejné, jako v nálezu Boh A 10.667/33, ve kterém šlo o spor stran služebních příjmů obecního úředníka na Slovensku. (Nález z 18. XI. 1935, č. 19.615/35.)

Rozhodovati o žádosti stran výplaty úroků schovacích poplatků z rezervního fondu sirotčí pokladny přísluší za platnosti zákona č. 326/1922 krajským soudům a to se schválením ministra spravedlnosti. — Podle ustanovení § 5 zák. čl. XXI : 1901 musí býti z rezervních fondů sirotčích pokladen, jež vzniknou podle schválené roční bilance těchto pokladen, ona část výtěžku (vlastní úroky rezervních fondů manipulační a schvalovací poplatky a manipulační přebytek), která není vázána pro jiné účely, použita na opatrovnické útraty opuštěných dětí dotčených žup, měst neb obcí. Paragraf 298 zák. článku XX : 1877 zařazený v jeho IX. oddíle, ustanovoval, že opatření v příčině rezervního fondu sirotčí pokladny a úroků z něho činí municipální výbor, resp. v městech se zřízeným magistrátem jejich zastupitelstvo se schválením ministerstva vnitra. Tato rozhodovací kompetence municipálních výborů a městských zastupitelstev byla § 32 vládn. nař. č. 326/22 Sb., vydaného k provedení zákona o prozatímní úpravě poručnické a opatrovnické agendy na Slovensku a Podkarpatské Rusi č. 246/22 Sb. přenesena na poručenské (sirotčí) úřady II. stolice, zřízené v sídle sborového soudu I. stolice (sedrie) pro jeho obvod (§ 2 č. 2. tohoto zákona). Působnost, kterou vykonávaly mimo opravné řízení tyto poručenské (sirotčí) úřady II. stolice, přešla pak ode dne účinnosti zákona ze dne 19. června 1931 č. 100, t. j. ode dne 1. listopadu 1931 (srov. § 61), podle § 56 odst. 3. tohoto zákona na krajské soudy. Za platnosti zákona č. 326/1922 byl tedy podle jeho § 56 odst. 3. o žádosti o výplatu částky rezervního fondu kompetentním rozhodovati příslušný krajský soud; avšak nikoli samostatně, poněvadž podle § 298 zák. čl. XX : 1877, který nebyl zrušen zák. č. 100/1931 Sb. (viz § 57 odst. 3., kde mezi zrušenými ustanoveními tento § 298 uveden není), orgány v tomto § 298 jmenované, jejichž kompetence přešla na krajské soudy, nerozhodovaly samostatně, nýbrž se schválením ministerstva vnitra. Tato schvalovací kompetence ministerstva vnitra přešla pak na ministra spravedlnosti podle § 56 odst. 5. zák. č. 100/1931 Sb., kde se stanoví, že působnost v poručenských a opatrovnických věcech, vyhrazená v zák. čl. XX : 1877 o úpravě poručenských a opatrovnických věcí a v ustanoveních pozdějších ministru vnitra, náleží ministru spravedlnosti. Podle této normy přísluší tedy také schvalovací kompetence, kterou vykonával podle § 298 zák. čl. XX : 1877 dříve ministr vnitra, nyní ministru spravedlnosti, takže rozhodování o opatřeních v tomto paragrafu uvedených děje se t. zv. úhrnným aktem obou uvedených orgánů, t. j. usnesením příslušného krajského soudu, schváleným ministrem spravedlnosti. Teprve tímto schválením stává se takové rozhodnutí perfektním a právně účinným. (Nález z 30. XI. 1935, čís. 19.944/35.)

Hliadka advokátov.

Dr. Eudovít E m e r y, advokát, Bratislava:

Niekoľko poznámok k prednáške p. senátneho prezidenta Dra Drbohlava, konanej dňa 25. m. m. v Právnickej Jednote na tema »Návrh zákona o Najvyššom Správnom Súde.«

Účelom návrhu je oblahčiť prácu Najvyššieho Správneho Súdu obmedzením právneho postupu, t. j. podviazať nezdravé zjavy v našej administratíve bez odstránenia základných príčin ešte nepriaznivejším obmedzením právnej pomoci.

Tie isté zjavy preťaženia vyskytujú sa v každom obore správy a protivilo by sa účelnosti riešiť otázku preťaženia na pr. stavebných úradov všeobecným zákazom podaní alebo Ministerstva vnútra tým, že by sa zakázalo obciam vynášať rozhodnutia, ktoré podliehajú schváleniu ministerstva.